

Odnosi Srbije i Kosova: Zajednica/Asocijacija većinski srpskih opština i dijalog

Uvod

Savet za inkluzivno upravljanje (CIG) organizovao je 13-14. decembra 2014. godine, u Budvi, Crna Gora, okrugli sto za zvaničnike vlada, predstavnike političkih partija i predstavnike civilnog društva sa Kosova i iz Srbije. Diskusija je bila posvećena pitanju uspostavljanja Zajednice/Asocijacije većinski srpskih opština (dalje u tekstu Zajednica/Asocijacija) na Kosovu i dijalogu Prištine i Beograda. Među učesnicima su bili predstavnici Demokratskog saveza Kosova (LDK), Pokreta Samoopredeljenje (VV), Alijanse za budućnost Kosova (AAK), kao i predstavnici Vlade Kosova i kancelarije predsednice; takođe, iz Srbije su učestvovali i predstavnici Srpske napredne stranke (SNS), Socijalističke partije Srbije (SPS), Socijaldemokratske stranke (SDS) i Vlade Srbije. Učestvovalo je takođe i nekoliko analitičara sa Kosova i iz Srbije.

Ovaj okrugli sto je deo projekta posvećenog normalizaciji odnosa Kosova i Srbije koji je podržan od strane Saveznog ministarstva spoljnih poslova Švajcarske.

Prvog dana diskusija se fokusirana na uspostavljanje Zajednice/Asocijacije deset većinski srpskih opština. Učesnici su nabrojali prepreke koje odlažu uspostavljanje Zajednice/Asocijacije. Mnogi od učesnika sa Kosova smatrali su da su Beograd i preostale paralelne institucije odgovorni za odlaganje implementacije Briselskog sporazuma, čiji je deo i Zajednica/Asocijacija. Učesnici iz Srbije su s druge strane smatrali da je zaostatak izazvan pre svega činjenicom da u Prištini nije bilo Vlade šest meseci. Lista Srpska je sada deo vladajuće koalicije i ima dva ministarstva, kao i poziciju potpredsednika Vlade, ali je svoje učešće uslovlila sa nekoliko uslova, od kojih je jedan da Zajednica/Asocijacija bude formirana u periodu od 6 meseci od formiranja Vlade Kosova. Mnogi od učesnika su naveli da sama Lista Srpska treba da preuzme više odgovornosti sada kada je njen čovek na čelu Ministarstva za lokalnu upravu. Spomenuta je takođe i potreba za više komunikacije između centralnih institucija Kosova i opština sa srpskom većinom, pogotovo sa četiri opštine na severu.

Drugi dan je pre svega bio skoncentrisan na budućnost dijaloga. Mnogi od govornika su rekli da je teško nastaviti dijalog i postići nove sporazume sve dok oni koji su ranije postignuti nisu implementirani. Nekoliko predstavnika sa Kosova su bili protiv nastavka dijaloga u ovom formatu, smatrajući da nije u interesu Kosova i da Kosovo ne treba da svoja interna pitanja razmatra sa svojim susedima. Oni su rekli da dijalog oko tih pitanje je potreban, ali sa kosovskim Srbima, a ne sa Beogradom.

Tekst koji sledi predstavlja sažetak okruglog stola. Kako bi ohrabрили otvorene diskusije, navodi u izveštaju nisu pripisivani određenim govornicima. Učesnici su učestvovali na okruglom stolu u ličnom kapacitetu i njihovi stavovi ne poklapaju se nužno sa stavovima organizacija koje predstavljaju.

Uspostavljanje Zajednice/Asocijacije većinski srpskih opština

Među učesnicima je vladao konsenzus da je Briselski sporazum nije implementiran prema predviđenim rokovima. Međutim dok su albanski učesnici za ovo pre svega optuživali Beograd, novoizabrane gradonačelnike i preostale paralelne institucije na severu Kosova, kao što su tzv. civilna zaštita i „privremena“ opštinska veća u sistemu Srbije, srpski učesnici su naveli da je Priština usporila proces ne želeći da učini neophodne kompromise kako bi implementacija napredovala. Zajednica/Asocijacija je trebala biti uspostavljena nakon formiranja opština na severu. Godinu dana nakon izbora, lokalne opštinske administracije još nisu funkcionalne, dok za Zajednicu/Asocijaciju do sad čak nije donet ni statut.

Međutim, jedan od zvaničnika Kosova je rekao da ipak ima nekog napretka u ovoj oblasti. On je rekao da proces uspostavljanja opština i dalje teče, da su postignuti dogovori oko opštinskih budžeta, da se unapredila interakcija između gradonačelnika i institucija Kosova, i da je određen broj projekata pripremljen. On je izrazio nezadovoljstvo sa novim gradonačelnicima na severu pošto konstantno krše zakone Kosova i navodno samovoljno otpuštaju mnoge zaposlene iz administracije i zamenjuju ih sa novim bez pravog postupka. Uspostavljanje administracija je takođe sporo. Opštine ne funkcionišu i još ne mogu da ponude usluge. Takođe, dodao je, dijalog je potreba oko same implementacije. Formiranje Zajednice/Asocijacije ne bi trebalo da bude teško. Opštine formiraju Zajednice/Asocijacije, ali opštine prvo moraju biti funkcionalne da bi je formirale. Učesnik je takođe rekao da je u Fond za razvoj severa koji je stvoren kao deo Briselskog sporazuma već prikupljeno oko 3 miliona eura, ali da opštine ne mogu da koriste sredstva sve dok ne postanu u potpunosti operativne. Takođe, Vlada Kosova je ponudila 49 miliona eura za 2015. godinu za četiri opštine na severu. Kako je naveo jedan od učesnika, opštine su odbile sredstva zbog „političkih razloga“. Najveći opštinski troškovi su za obrazovanje i zdravstvo. Međutim, opštinske vlasti smatraju da nadležnost za ova dva sektora treba da bude na Zajednici/Asocijaciji, a ne na opštinama. Stoga, trenutni budžeti koje su usvojile četiri opštine iznose oko 7 miliona eura. Ova slika Zajednice/Asocijacije kao „trećeg sloja vlasti“ je bila kategorično odbijena od strane vlasti Kosova, rekao je jedan od učesnika.

Jedan od učesnika iz Srbije je rekao da Zajednica/Asocijacija treba da bude Vladino telo sa snažno utemeljenim nadležnostima, a ne ne-vladina organizacija, kako je vide kosovske vlasti. On je rekao da Srbi na severu ne treba da se odreknu preostalih paralelnih institucija pre nego „što se stvori Zajednica/Asocijacija sa odgovarajućim solidno utemeljenim nadležnostima“. On je dodao da bi Kosovo trebalo da izmeni svoj Ustav i prilagode ga kako bi se Zajednica/Asocijacija uspostavila na ovaj način. Učesnici sa Kosova su ovo odbili rečima da Zajednica/Asocijacija treba da se prilagodi Ustavu, a ne obrnuto. „Ako je tako lako promeniti Ustav, zašto Srbija ne promeni svoj sopstveni“ rekao je jedan od učesnika.

Kosovo se već previše dalo u ovom dijalogu, rekao je drugi učesnik sa Kosova. On je naveo da je Briselski sporazum u suprotnosti sa Ustavom Kosova, ali da su se predstavnici Kosova sa njim složili zbog međunarodnog pritiska. Stvaranje novih slojeva institucija neće unaprediti kvalitet

života Srba na Kosovu. „Srbi na Kosovu zapravo ne mare za stvaranje novih institucija dok ne vide napredak na terenu i dok postaju siromašniji svakog dana“. Štaviše, uspostavljanje Zajednice/Asocijacije je zasnovano na principu segregacije i promoviše podele pošto će se u njenom sastavu naći samo većinski srpske opštine. Tako da će faktički postojati dve asocijacije opština, jedna većinski srpskih a druga većinski albanskih opština. „Ne postoji drugi termin za ovo do segregacija“, rekao je. Učesnik je takođe obavestio skup da i Priština i Beograd imaju svoje predloge za statut Zajednice/Asocijacije, ali da niko ih do sada video.

Zakoni i Ustav Kosova se neće se promeniti, naglasio ovaj učesnik. Zajednica/Asocijacija treba da bude stvorena u okviru postojećeg zakonodavnog okvira i neće biti Vladin organ. On je okrivio Srbe, sa jedne strane, za kašnjenje u realizaciji sporazuma, a sa druge, za postavljanje rokova za formiranje Zajednice/Asocijacije, čime se na način pokušava da se „ucenjuju kosovske institucije“. On je naglasio da postoji Sporazum o pravosuđu na severu, ali da on još nije implementiran. Paralelne snage bezbednosti poznate kao civilna zaštita i dalje postoje i Beograd nastavlja da ih finansira, kao i druge paralelne strukture na severu čija je osnovna uloga je „da podrivaju državu Kosovo“.

Glavna tema Briselskog sporazuma je bila Zajednica/Asocijacija većinski srpskih opština, ali do danas Priština i Beograd nisu dali nikakve predloge, rekao je jedan od prisutnih Srba sa Kosova. Izgleda da Beograd na tome uopšte ne radi, dok je Priština formirala tim od četvoro ljudi koji do sada nije uradio ništa. On je rekao da Zajednica/Asocijacija treba da bude zadužena za obrazovanje i zdravstvo, oblasti kojima trenutno upravlja Beograd. Međutim, prema kosovskim zakonima, ove oblasti spadaju u okviru nadležnosti opština. On je zaključio da će Zajednica/Asocijacija postati političko telo, a ne ne-nevladina organizacija, kao što su postojeća asocijacija opština. Jedan od učesnika sa Kosova je rekao da je suština rasprave o Zajednici/Asocijaciji je da Srbi strahuju od diskriminacije Srba na Kosovu, dok kosovska strana strahuje od disfunkcionalne države. On je predložio da EU jasno kaže šta je konačno rešenje.

Uprkos mnogim sesijama dijaloga u Briselu i nekoliko postignutih sporazuma, životi ljudi nisu popravili, samim tim postoji i percepcija da je dijalog beskoristan. I percepcije su važne jer se na osnovu njih konstruišu aktivnosti. „Svi mi kažu da je prošla godine bila uspešna za odnose između Kosova i Srbije, ali taj uspeh nije uticao na građane“, rekao je učesnik upoznat sa procesom implementacije. On je dodao da je novi ministar zadužen za lokalnu upravu u jednom jedan od „glavnih igrača“ i da bi trebao biti konstruktivan i efikasan u pogledu izgradnje institucija na severu.

„Uprkos mom stalnom kriticizmu, podržavam dijalog, jer je to jedini mehanizam za rešavanje otvorenih pitanja sa Srbijom“, rekao je učesnik sa Kosova. Međutim, on ga neće podržavati ako dijalog krši ustavni poredak Kosova. On je rekao da kosovsko zakonodavstvo poznaje samo vladine i nevladine organe, pa nema prostora da Zajednica/Asocijacija postane nešto između. On je pozvao srpske kolege da objasne koja ovlašćenja žele da Zajednica/Asocijacija ima, a da ih već nemaju opštine. Takođe, objasnio je da je transfer ovlašćenja sa opština na druge organe nezakonit i to ne bi odobrile kosovskih vlasti. „Mi ne možemo promeniti naš Ustav i zakone kad god joj odgovara Srbima i Beogradu.“

Zajednica/Asocijacija treba da ima samo nadzornu ulogu, rekao je drugi učesnik sa Kosova. Što se tiče eventualnog gubitka posla stotina zaposlenih u koji sada rade u prepunim paralelnim

institucijama, on je predložio da Beograd subvencionise ljude koji će morati da budu otpušteni na severu. On je bio protiv ideje da Zajednica/Asocijacija isplaćuje ova lica. On je takođe rekao da bi opštine trebale plaćati učitelje i doktore. „Rizično da se prepusti Zajednici/Asocijaciji da ima direktnu kontrolu nad hiljadama zaposlenih.“ Učesnik je rekao da Zajednica/Asocijacija već ima jaču ulogu nego postojeći saveti nacionalnih manjina u Srbiji. Drugi govornik je dodao da ako Beograd želi da pokaže ono što namerava sa Zajednicom/Asocijacijom, neka to pokažu primerom, odnosno neka daju ista takva prava Albancima na jugu Srbije i drugim manjinskim zajednicama u drugim delovima Srbije.

Beograd želi da Zajednica/Asocijacija da postane treći sloj administracije, rekao je učesnik, dodajući da, „kada postoji kontrola nad finansijskim pitanjima, u pitanju je vladino telo.“ Decentralizacija bi trebalo da bude dovoljna da zadovolji Srbe na Kosovu. Oko političkog predstavljanja on je dodao da Lista Srpska ne predstavlja Srbe na Kosovu, već Beograd. „Srpska nije imala nijedan sastanak sa Srbima na Kosovu. Njeni predstavnici uvek idu u Beograd na konsultacije. Shodno tome, Zajednica/Asocijacija neće predstavljati kosovske Srbe već Beograd.“ On je rekao da su interesi Beograda i kosovskih Srba nisu uvek isti. Isti učesnik je zamolio da se razgovara o svim građanima Kosova, a ne samo o Srbima. „Mi govorimo o tome kako da reši nezaposlenost među Srbima, ali ne o tome kako rešiti isti problem među ostalim zajednicama koje imaju još veću nezaposlenost.“ On je dodao da čak i ako Kosovo promeni svoje zakone i Ustav to „neće unaprediti integraciju kosovskih Srba, već će pre svega legalizovati mehanizam mešanja Srbije u sistem Kosova.“

Odgovarajući na pitanje zašto su Srbi za Briselski sporazum a protiv Ahtisarijevog plana, jedan od učesnika iz Srbije je rekao da je Briselski sporazum statusno neutralan. Drugi učesnik se, međutim, nije složio, rekavši da se sporazum se zasniva na sistemu Kosova i da jeto u stvari bio izgovor za Beograd da konačno prihvati Ahtisarijev paket. On je dodao da su preduslovi za formiranje Zajednice/Asocijacije uklanjanje paralelnih struktura i funkcionisanje pravnog sistema Kosova na severu. Međutim, učesnik upoznat sa radom paralelnih struktura je rekao da „paralelne strukture, kao što su civilna zaštita, nisu pretnja nikome; naprotiv, oni su dobitak za sever.“ Nekoliko srpskih učesnika se fokusiralo na zapošljavanje onih koji će ostati bez posla kada se paralelne institucije zatvore i govorilo o odgovornosti države prema njima. Jedan od srpskih učesnika je naveo da im je potrebna dodatna diskusija u Briselu o sudbini oko 2000 zaposlenih koji će verovatno ostati bez posla nakon integracije.

Uprkos mnogim neslaganjima oko mandata Zajednice/Asocijacije, postojala je široka saglasnost da će formiranje Zajednice/Asocijacije i postepeno ukidanje paralelnih struktura biti dva paralelna procesa.

Budućnost dijaloga

Politički, Kosovo i Srbija su u dobrom trenutku da nastave normalizaciju odnosa, jer imaju jake vlade i političku volju za poboljšanje odnosa. Što se tiče ekonomije, međutim, obe strane se suočavaju sa visokom nezaposlenošću, sa malim ili nikakvim ekonomskim rastom, visokim nivoom korupcije i organizovanog kriminala, i sa veoma malim investicijama. Imajući u vidu ove ekonomske teškoće i izazovne situacije u kojima se nalaze, jedna od učesnica je primetila da je „teško da se normalizuju odnosi u ovakvoj abnormalnoj atmosferi“. Govornica je rekla da i Kosovo i Srbija treba da se više fokusiraju ekonomska pitanja, istovremeno jačajući političku

stabilnost. Ona je rekla da je „iako Evropska unija nije sjajna, ako ostanemo izvan nje smo osuđeni na tavanje na margini.“ „Svima nam je potrebno mnogo ozbiljniji dugoročni pristup, koji međutim i ne postoji!“ upozorila je. „Moramo da komuniciramo sa našim građanima, a to je pravi znak liderstva. Ljudi mogu da progutaju dosta ako komunicirate sa njima.“

Uprkos progresu, nekoliko učesnika je primetilo da su odnosi između Kosova i Srbije daleko od normalizacije. Dijalog je dobra stvar, ali činjenica da je potrebno toliko dugo da se dogovore čak i oko sitnih detalja pokazuje da ne postoji spremnost za punu normalizaciju njihovih odnosa, naglasio je jedan od učesnika. On je rekao da dijalog treba da zaključi u nekom trenutku i da opipljive rezultate za građane. Izrazio je nadu da će zajednički interesi balkanskih zemalja a posebno želja da se pridruže Evropskoj uniji, biti pokretačka snaga koja će voditi ka većoj saradnji, te da će time proces biti ubrzan.

Učesnici sa Kosova, uključujući i one koji podržavaju dijalog, bili više kritični prema procesu. Jedan od učesnika je rekao da dijalog u ovom obliku ne bi trebalo da nastavi pošto prvenstveno koristi Srbiji. „Srbija je postala kandidat za EU, otvorila je pregovore, a Kosovo nije ni integrisalo svoju srpsku zajednicu na severu, što je bio glavni cilj dijaloga“. On dalje tvrdi da su kosovski Srbi sami žrtva Beograda, koji ih koristi kao „monetu za napredak Srbije ka EU.“

„Svi su izgubili na severu. Dogovorili smo se o integraciji, ali ne i o akcionom planu kako treba da se izvede, i to je problem sa sporazumom“, rekao je jedan od učesnika iz Srbije. Iskustvo sa integracijom policije na severu bilo je veoma pozitivno. Beograd i Priština su se cenkali više od tri meseca, ali je na kraju svaki policajac znao biti po završetku procesa. Isti proces pregovaranja je potreban pogledu preostalih struktura na severu. Učesnik je rekao da ljudi koji rade u različitim institucijama treba da znaju šta će biti sa njima nakon primene sporazuma. Pitanje civilne zaštite i dalje kontroveržno pitanje. Za Srbe je to prednost; za Albance je bezbednosna pretnja. Učesnik je dodao da civilna zaštita nije pretnja, to je jednostavno „grupa koja osigurava bezbednost“, pošto je vladavina zakona na severu slaba. On je rekao da je glavni izazov tranzicije na severu je gubitak posla ljudi koji trenutno rade u paralelnim institucijama. Državno finansiranje Srbije takođe postaje problematično. „Srbija više ne može finansirati paralelne institucije na Kosovu, kao što su opštine ili Zajednica/Asocijacija kada je formirana.“

Učesnici su takođe apelovali na unapređenje bilateralne saradnje između institucija Kosova i Srbije. Oni su apostrofirali oblasti bezbednosti, zaštite životne sredine, parlamentarne saradnje, kulture, medija i sporta, kao one u kojima Priština i Beograd treba da otpočnu saradnju. Kada se uspostavi određeni nivo normalizacije, učesnici su rekli da bi Beograd i Priština trebali da više saraduju u borbi protiv organizovanog kriminala, kao i da promovišu ekonomski razvoj, kao i saradnju u procesu evropske integracije. Kao ključ za normalizaciju odnosa između dva društva naglašeno je unapređenje saradnje u rešavanju pitanja sudbine nestalih osoba. Učesnici su rekli da su nedavne posete kosovskih ministara Beogradu još jedan pokazatelj da normalizacija odnosa između Kosova i Srbije ide u pravom smeru.

Kao deo normalizacije odnosa, potrebno je da se „Srbija izvini za zločine počinjene na Kosovu, baš kao što se izvinila Bosni i Hercegovini za genocid u Srebrenici“, rekao je učesnik sa Kosova. Odgovarajući, jedan od srpskih učesnika nije isključio da se Beograd izvini u bliskoj budućnosti, ali je tvrdio da su državna izvinjenja su osetljivo pitanja i da je potrebno još mnogo priprema da

bi se to i dogodilo. On je dodao da Srbija radi na pronalaženju i procesuiranju onih koji su počinili kriminalna dela.

Zaključak

Priština i Beograd dogovorili 2013. godine u Briselu o formiranju Zajednice/Asocijacije većinski srpskih opština, ali ne i o njenom mandatu. Predstavnici Kosova su rekli da Zajednica/Asocijacija treba da bude nevladina organizacija za koordinaciju saradnje između većinski srpskih opština. Predstavnici Srbije, s druge strane, očekuju Zajednica/Asocijacija bude političko telo sa solidnim kompetencijama u oblastima obrazovanja, zdravstva, urbanog planiranja, i privatizacije u svim opštinama sa većinskim srpskim stanovništvom. Njihovi raniji zahtevi da organi Zajednice/Asocijacije direktno biraju od strane građana i da takođe imaju vlast nad policijom i sudovima, povučeni su tokom dijaloga u Briselu. Nakon toga, policajci su integrisani u kosovsku policije i postignut je sporazum o integracije sudova u pravni sistem Kosova, iako još nije implementiran.

S obzirom na oprečna očekivanja Albanaca i Srba - nevladina organizacije nasuprot političkom autonomnom organu, pregovarački proces oko Zajednice/Asocijacije će biti težak, ali mnogi očekuju da će sporazum biti postignut prvom delu 2015. godine.

Glavni spor oko osnivanja Zajednice/Asocijacije je oko pitanja da li treba da se formira pre ili posle ukidanja preostalih paralelnih struktura na severu. Kosovski zvaničnici tvrde da bi paralelne strukture trebale biti zatvorene pre osnivanja Zajednice/Asocijacije, dok predstavnici Srba kažu da Zajednica/Asocijacija treba da bude prvo osnovana, a potom usledi ukidanje paralelnih struktura. Najverovatnije, proces će teći paralelno.

Što se tiče dijaloga, postojala je široka saglasnost da dijalog treba da se nastavi i sporazumi treba da se implementiraju. Učesnici su rekli da Priština i Beograd treba da prošire dijalog i saradnju takođe i na pitanja životne sredine, pravde i vladavine prava, procene bezbednosnih rizika za Kosovo i Srbiju, kao i da posete kosovskih zvaničnika Beogradu i poseta zvaničnika Srbije Prištini budu češće.

Učesnici

Illir Deda, poslanik u Skupštini Kosova, Pokret Samoopredeljenje
Nenad Đurđević, koordinator, Forum za etničke odnose
Marko Đurić, direktor Kancelarije za Kosovo i Metohiju, Vlada Republike Srbije
Nikola Erić, član, Odbor za međunarodnu saradnju, Srpska napredna stranka
Sadri Ferati, poslanik u Skupštini Kosova, Demokratski savez Kosova
Ardian Gjini, poslanik u Skupštini Kosova, Alijansa za budućnost Kosova
Boško Jakšić, kolumnista, Beograd
Adriatik Kelmendi, glavni urednik, KTV Koha vision
Vladeta Kostić, poslanik u Skupštini Srbije, Srpska napredna stranka
Sonja Licht, predsednik, Beogradski fond za političku izuzetnost
Leon Malazogu, izvršni direktor, Institut Demokratija za razvoj
Ljubiša Mijačić, analitičar, Zubin Potok
Jugoslav Milačić, savetnik ministarke bez portfelja zadužene za evropske integracije Vlade Republike Srbije
Petar Miletić, bivši zamenik predsednika Skupštine Kosova
Dardan Molliqaj, organizacioni sekretar, Pokret Samoopredeljenje
Besnik Osmani, generalni sekretar, Ministarstvo za lokalnu upravu Kosova
Krstimir Pantić, poslanik, Narodna skupština Republike Srbije, Srpska napredna stranka
Gazmir Rraci, savetnik ministarke bez portfelja Vlade Kosova zadužene dijalog sa Srbijom
Dejan Radenković, poslanik Skupštine Srbije, Socijalistička partija Srbije
Nenad Radosavljević, predsednik upravnog odbora, Mreža srpskih TV stanica na Kosovu
Naim Rashiti, direktor projekta, Grupa za Balkan
Besa Shahini, viši analitičar, Evropska inicijativa za stabilnost
Predrag Simić, profesor, Univerzitet u Beogradu
Dragan Šormaz, poslanik u Skupštini Srbije, Srpska napredna stranka
Janko Veselinović, poslanik u Skupštini Srbije, Socijaldemokratska stranka
Arber Vllahu, šef kabineta predsednice Kosova
Shpetim Gashi, potpredsednik, Savet za inkluzivno upravljanje
Alex Roinishvili Grigorev, predsednik, Savet za inkluzivno upravljanje
Boyd Mckechnie, viši savetnik za politička pitanja Specijalnog predstavnika EU na Kosovu, Koordinator dijaloga za sever
Igor Novaković, saradnik u Srbiji, Savet za inkluzivno upravljanje
Jean-Daniel Ruch, ambasador Švajcarske u Srbiji
Saskia Salzmann, savetnik za ljudsku bezbednost, Ambasada Švajcarske na Kosovu
Talia Wohl, programski oficir, Savezno ministarstvo spoljnih poslova Švajcarske